



Sprawozdanie ze spotkania konsorcjantów projektu
„Innowacyjne metody wykorzystania komórek macierzystych w medycynie”
POIG.01.01.02-00-109/09
w ramach Programu Operacyjnego
Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013
Katowice, 28-29.06.2012r.

W dn. 28-29.06.2012r. na terenie SPSK nr 7 ŚUM w Katowicach Górnośląskiego Centrum Medycznego odbyło się szóste spotkanie konsorcjantów projektu „*Innowacyjne metody wykorzystania komórek macierzystych w medycynie*”. Spotkanie podzielone zostało na trzy części – pierwszego dnia część promocyjna oraz naukowa (wraz z zebraniem Rady Programowej Projektu), drugiego – administracyjna. Łącznie w spotkaniu uczestniczyło blisko pięćdziesiąt osób (naukowców, pracowników administracyjnych oraz osób z mediów – prasy, telewizji i radio).

Spotkanie rozpoczęło się od briefingu prasowego poświęconego przedstawieniu ogólnych zarysów projektu wraz ze źródłem jego finansowania oraz aktualnym wynikiem uzyskanym w trakcie jego realizacji, które odbyło się na jednej z Auli Górnośląskiego Ośrodka Kardiologii. W części promocyjnej uczestniczyli kierownicy zadań badawczych (łącznie 8 osób), zaś całą część promocyjną – jako gospodarz spotkania (na Śląskim Uniwersytecie Medycznym) – poprowadził prof. Michał Tendera. Po poszczególnych prezentacjach ustnych (wraz ze slajdami) odbyły się indywidualne wywiady z mediami, na których redaktorzy dowiadywali się od naukowców nt. interesujących ich zagadnień.

Po zakończeniu części promocyjnej spotkanie przeniosło się do Sali konferencyjno-szkoleniowej, gdzie powitał wszystkich uczestników Koordynator projektu – prof. Mariusz Ratajczak. Profesor (jako kierownik zadania badawczego nr 1) rozpoczął jednocześnie cykl prezentacji dotyczących merytorycznej (naukowej) część spotkania.

Prof. Ratajczak odniósł się głównie do prezentacji, którą omówił podczas briefingu prasowego. Wskazywał w niej wyniki dotyczące głównie badań nad starzeniem, rolą wybranych receptorów (np. IGF-1) oraz ogólnie nad mechanizmami regulującymi fizjologię komórek VSELs w aspekcie terapii komórkami macierzystymi. W pakiecie zadania nr 1 (Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie) mieli swój udział również: dr Maciej Tarnowski – przedstawił raport z współpracy z UJ (w sprawie prób oparzeniowych) oraz Kat. i Kliniką Psychiatrii PUM (w



sprawie prób psychiatrycznych) oraz analizę ekspresji oraz zmian w metylacji genów w preparatach pobranych od chorych na nowotwory przewodu pokarmowego; Dr Katarzyna Piotrowska – poruszyła zagadnienia związane z badaniem ilości GH i IGF-1 i wpływem ich podawania na narządy myszy; dr hab. Barbara Dołęgowska (omówiła wyniki wykonanych oznaczeń różnych czynników wraz z dalszymi planami badawczymi) oraz prof. Teresa Starzyńska, która omówiła wyniki półrocznych badań nad oceną i charakterystyką krążących populacji komórek VSEs u pacjentów z nowotworami żołądka, a wnioski które przedstawiła wskazują, m.in. że wybrane populacje komórek są mobilizowane do krwi obwodowej u badanych pacjentów, mobilizacja jest niezależna od rodzaju i stopnia zaawansowania nowotworu oraz, że leczenie ich operacyjne nasila proces mobilizacji. Prezentacje obejmowały omówienie dotychczasowych wyników, najbardziej problematycznych regionów wykonywania badań oraz różnych aspektów, które bezpośrednio wpływają na problemy w ich realizacji. Prezentacje w ramach zadania badawczego nr 2 projektu przedstawił prof. Bogusław Machaliński oraz dr hab. Anna Machalińska. Zadanie skupia się głównie na badaniach dotyczących ograniczeń uszkodzeń narządów wczesniaków, terapii komórkowej ostrego uszkodzenia siatkówki oka w mysim modelu, optymalizacji protokołu indukcji chimeryzmu z wykorzystaniem komórek szpiku kostnego w modelu mysim oraz oceny mobilizacji komórek u pacjentów z udarem mózgu, niedokrwiennym lub krwotocznym oraz u pacjentów z urazem rdzenia kręgowego. Na końcu aspekty wykorzystania komórek macierzystych w psychiatrii zaprezentowała dr Jolanta Kucharska-Mazur. Prezentacja zespołu prof. Jerzego Samochowca z Kliniki Psychiatrii PUM doprowadziła do dyskusji z udziałem Prof. Ratajczaka oraz innych naukowców oraz ostatecznie do zmian w zakresie profilu rekrutowanych pacjentów na osoby z napadami paniki. Związane jest to z dotychczas uzyskanymi wynikami świadczącymi o związku stężeń czynników humoralnych oraz komórek macierzystych VSEs z występowaniem pierwszego epizodu psychotycznego. Zmiana ta potwierdzi czy przyczyny wiążą się pojawieniem się u pacjentów psychozy (Załącznik nr 2 – pismo dot. zmiany profilu badań podzadania 2.3 z dn. 02.07.2012). Uniwersytet Jagielloński reprezentowali kierownicy zadań badawczych. Prof. Józef Dulak w swojej prezentacji skupił się na roli genów oksydacyjnych oraz aspektach włączenia dodatkowych podzadań w obręb zadania 5 projektu (po zgłoszeniu zmian do aneksu w styczniu br.). Prof. Dulak zaznaczył również, że w trakcie br. obronione zostały 2 doktoraty, które są związane z realizacją projektu. Dr hab. Justyna Drukała zajmująca się badaniem roli i właściwości komórek VSEs w regeneracji przedstawiła m.in. wyniki pilotażowego



eksperymentu związanego z gojeniem się ran u myszy, którego wyniki są bardzo obiecujące. Aktualny stan badań w ramach zadania 3 oraz 4 – dotyczący poszukiwania nowych markerów mysich, sznurzych oraz ludzkich komórek VSEL w celu optymalizacji ich pozyskiwania oraz optymalizacji regeneracyjnego potencjału kardiomiogenego i angiogenego komórek macierzystych – włącznie z przedstawieniem charakterystyki nowego białka zaprezentowała dr hab. Ewa-Zuba. Prof. Michał Tendera oraz dr hab. Wojciech Wojakowski z Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach w ramach realizacji podzadań wskazali te, które są nierokujące (z wnioskiem o ich zamknięcie) oraz te, które należy dalej prowadzić ze względu na obiecujące wyniki. Prof. Jerzy Kawiak oraz dr Grażyna Hoser omówili metody opracowania nowych strategii leczniczych opartych o eliminację komórek macierzystych nowotworu. Podczas prezentacji Profesor podniósł kwestię rozszerzenia zakresu badań zawartych w podzadaniu 8.1 o komórki nowotworowe progenitorowe innych nowotworów (a nie tylko komórek limfoidalnych), co pozwoli na zbadanie kwestii praktycznych w onkologii klinicznej. Prof. Kawiak nawiązał w trakcie omawiania wyników do współpracy z Zakładem Patologii Ogólnej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Dr Małgorzata Zawadzka z Instytutu Biologii Doświadczanej im. M. Nenckiego PAN omówiła podzadania obejmujące badania nt. możliwości wykorzystania komórek VSELS w terapii regeneracyjnej schorzeń ośrodkowego układu nerwowego (w chorobach demielinizacyjnych i uszkodzeń rdzenia kręgowego).

Dzięki zakończeniu kolokwium habilitacyjnego dr hab. Justyny Drukały z Uniwersytetu Jagiellońskiego zrealizowany został jeden z kamieni milowych zadania badawczego oraz kolejny ze wskaźników rezultatu *„Liczba stopni naukowych uzyskanych bezpośrednio w związku z realizowanym projektem”*.

Na zakończenie drugiej części pierwszego dnia spotkania Koordynator projektu podziękował wszystkim przybyłym gościom, zaś członków Rady Programowej Projektu zaprosił na kolejną część spotkania – zebranie RPP.

Nawiązując do propozycji mgr Piotra Widerskiego z piątego spotkania konsorcjantów, uczestnicy postanowili pod koniec pierwszego dnia spotkać się po oficjalnych prezentacjach wieczorem w innym miejscu niż Sala konferencyjno-szkoleniowa SPSK nr 7 ŚUM w Katowicach i w bardziej luźnej atmosferze przedyskutować i ustalić te sprawy, które nie zostały do końca wyjaśnione w trakcie spotkania. Taka forma spotkania dała możliwość omówienia i dopytania o pewne kwestie w mniej stresujących (szczególnie dla młodych naukowców) warunkach. W



wyniku dużego zainteresowania i sukcesem takiej formy spotkania, postanowiono, że zostaną one powtórzone przy kolejnych spotkaniach konsorcjantów.

Drugi dzień, poświęcony sprawom administracyjnym, zawierał krótkie prezentacje połączone z dłuższymi dyskusjami. Pierwsza prezentacja – dotycząca PUM (osoba prezentująca: mgr Katarzyna Fiedorowicz – w imieniu pracowników Biura ds. Programów Europejskich PUM), nawiązywała przede wszystkim do przypomnienia oraz usystematyzowania procedur obowiązujących konsorcjantów ze strony administracyjnej. Pracownicy PUM zwrócili głównie uwagę na otrzymanie pozytywnej decyzji odnośnie zmian dot. aneksu nr 4 do umowy o dofinansowanie projektu. Akceptacja NCBiR dotyczyła m.in. nowego podziału kategorii *Promocja i Koszty ogólne* w ramach zadania 10 projektu, utworzeniu nowej kategorii – Panelu ekspertów – na który przeznaczone zostały środki w wysokości 80.000,00 zł. Dotychczas złożonych zostało 35 wniosków o płatność na łączną kwotę 18.098.034,79 zł., co daje 40% wartości całkowitych wydatków na realizację projektu. Wydatkowanie w ramach zadania 1 i 2 projektu przedstawia się na podobnym 53%-owym poziomie, zaś wydatkowanie wszystkich partnerów jest na poziomie blisko 40%. PUM jako Lider projektu ponownie przypomniał o kryteriach, jakie należy spełnić podczas dostarczania wniosków. Ze strony pracowników PUM padła propozycja organizacji 1-dniowego spotkania w Warszawie (w dn. 19.10.2012) pracowników administracyjnych związanych z dokumentacją księgową. Ze strony pracowników innych jednostek nie było w tej kwestii żadnych przeciwwskazań.

Pracownik Uniwersytetu Jagiellońskiego – mgr Piotr Widorski – nawiązał w swojej prezentacji przede wszystkim do obecnie zaakceptowanego aneksu do umowy (nr 4). W związku z rozbieżnością terminów, które zostały wskazane podczas przesyłania informacji do aneksu (na początku bieżącego roku) oraz obecnym czasem realizacji, będzie istniał problem związany z realizacją zadań badawczych (m.in. zakupem aparatury badawczej) oraz zadania 10 projektu.

Pani mgr Dorota Paruzel ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach przedstawiła łączne poziomy wydatkowania środków w podziale na lata wraz z prognozowaniem ich dalszego wydatkowania. Dotychczasowy poziom wydatkowania w ramach środków przeznaczonych dla SUM wyniósł ponad 23%.

Reprezentantka Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego – mgr Izabela Staszewska – skupiła się głównie na przedstawieniu stanu wydatkowania środków w podziale na lata i zadania (8 i 10).



W części administracyjnej ze strony Instytutu Biologii Doświadczalnej żaden pracownik administracyjny nie miał możliwości wzięcia udziału w spotkaniu.

Podczas dyskusji nt. realizacji jednego z kamieni milowych zadania 10 – kolejnej międzynarodowej konferencji Baltic Stem Cell Meeting – Koordynator projektu przedstawił ustalenia, jakie poczyniono podczas zebrania Rady Programowej Projektu polegające na dokonaniu podziału odpowiedzialności i opieki nad częścią prelegentów zaproszonych na konferencję ze względu na prowadzoną tematykę badań. Polegałoby to, na podziale wykładowców na kilka grup (np. ginekologów-położników, hematologów, kardiologów, gastrologów, itp.), a każda jednostka konsorcjum w ramach swoich kosztów przeznaczonych na promocję w ramach zadania 10, przeznaczyłaby ich część na opłacenie podróży dla swojej grupy prelegentów (np. po 3-4 osoby). Dzięki takiemu podziałowi Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie będzie „odciążony” częścią kosztów związanych z organizacją podróży dla gości i przyjmie na siebie jedynie opłacenie ich pobytu (wynajem sal konferencyjnych, zapewnienie obsługi podczas spotkania, noclegów, wyżywienia oraz materiałów promocyjnych i informacyjnych). Zaproponowany sposób organizacji został wymuszony przekroczeniem budżetu podczas organizacji pierwszej konferencji Baltic Stem Cell Meeting w 2011r., gdzie kwota 72.000,00zł nie była wystarczająca na pokrycie wszystkich kosztów związanych z podróżami i pobytem zaproszonych gości. Prof. Ratajczak wskazał, że korzyści, jakie przyniosła poprzednia konferencja (m.in. nawiązanie współpracy z naukowcami z całego świata, pogłębienie wiedzy w zakresie komórek macierzystych, wzrost znaczenia zarówno Szczecina jak i całej Polski w zakresie terapii i wykorzystania komórek VSELs) posłużyły całemu konsorcjum, a nie tylko Pomorskiemu Uniwersytetowi Medycznemu w Szczecinie.

Przed ostatecznym zakończeniem spotkania Koordynator zwrócił się ponownie z prośbą o wsparcie ze strony naukowców jednostek biorących udział w projekcie w organizacji szkoły zimowej dla doktorantów. Ostatecznie ustalono, iż szkoła odbędzie się w dn. 19-21 października br. w jednym z nadmorskich miast województwa zachodniopomorskiego (np. Kołobrzeg, Świnoujście). Podczas spotkania konsorcjantów kilku pracowników zgłosiło się jako osoby chętne do funkcji wykładowcy podczas szkoły. Ustalono, iż w trakcie przerwy wakacyjnej również inni naukowcy przemyślą swój akces, zaś ci, którzy zgłosili się, prześlą tematy swoich prezentacji. Uczestnicy spotkanie zgodzili się, aby zorganizować panele oraz bloki tematyczne związane z działalnością naukową każdej z jednostek (np. panel tematyczny „kardiologia



klinična” przygotowują pracownicy Kliniki Kardiologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach).

Po krótkiej dyskusji uczestników spotkania, wszyscy zgodzili się, aby dalej czynnie za każdym razem brać udział w promowaniu wszelkich imprez naukowych związanych z projektem „*Innowacyjne metody wykorzystania komórek macierzystych w medycynie*”, tzn. przede wszystkim szkoły zimowej i konferencji Baltic Stem Cell Meeting tak, aby można było dotrzeć do jak największej liczby pracowników naukowych zainteresowanych współpracą z konsorcjum jak i samą tematyką komórek macierzystych. Naukowcy zaproponowali, że o projekcie, źródłach jego finansowania oraz uzyskanych dotychczas rezultatach będą opowiadali za każdym razem gdy tylko będą uczestnikami wydarzeń naukowych (np. na międzynarodowym kongresie Top Medical Trends).

Podczas części administracyjnej ponownie zasygnalizowano problemy jakie wynikają w związku z zakupem odczynników, materiałów oraz surowców do badań naukowych, tzn. jak stosować ustawę prawo zamówień publicznych, aby móc dobierać jak najlepsze materiały, a jednocześnie prawidłowo stosować ustawę.

Pojawiła się również propozycja ujednoczenia dla wszystkich konsorcjantów kwalifikowania kosztów powstałych w ramach konferencji, tzn. zamiast zaliczać je do kategorii Delegacje i konferencje związane z projektem zamiast Promocja projektu, aby w ten sposób „odciążyć” tę kategorię i dzięki temu mieć więcej środków na inne potrzeby (np. Szkoły zimowe lub konferencje Baltic Stem Cell Meeting). W tej sprawie warto napisać zapytanie do Instytucji Pośredniczącej.

Uczestnicy projektu pomyśleli o zdobywaniu dodatkowych funduszy, które mogłyby uzupełnić badania prowadzone w ramach projektu. Komplementarność badań stworzyłaby lepsze możliwości uzupełnienia dotychczas prowadzonych badań.

Na koniec ustalono, że kolejne spotkanie konsorcjantów odbędzie się w siedzibie Lidera projektu (w Szczecinie) lub w Krakowie w grudniu br. lub styczniu kolejnego roku.

12.07.2012

Katarzyna Fiedorowicz